

HERRARNA FÖRST

En granskning av Tidöregeringens
jämslällldhetspolitik

STUDIEMATERIAL

**Kvinnor står för
79 procent av
stressrelaterade
sjukskrivningar.**

**Från rapporten "Herrarna först –
En granskning av Tidöregeringens jämställdhetspolitik"**

Innehåll

Inledning	4
Kort om Jämställdhetsinstitutet	5
Introduktion till träffarna	6
Tips på hur ni kan komma igång!	7
TRÄFF 1: Vad är jämställdhetspolitik? Spelar det någon roll vilket parti som styr för ett jämställt Sverige?	8
TRÄFF 2: Hur har Tidöpartierna påverkat jämställdheten? Vad har blivit bättre och vad har blivit sämre?	10
TRÄFF 3: Hur kan Sverige bli mer jämställt? Vilken politik och vilka reformer behövs?	12
Tips framåt	15

Inledning

Det här är ett material för er som vill leda eller sätta i gång cirklar och samtal utifrån rapporten “Herrarna först – en granskning av Tidöregeringens jämställdhetspolitik”. Rapporten, som är utgiven av Jämställdhetsinstitutet, går igenom förslag, utredningar och beslut som lagts fram under mandatperioden mellan åren 2022 och 2026, med bäring på jämställdhet.

Det här studiematerialet ger en grundläggande förståelse om vad jämställdhetspolitik är och bör vara, samt vilken politik som leder till den överordnade målsättningen om ett jämställt samhälle. Här ges möjlighet till reflektion och diskussion om vad jämställdhet innebär i praktiken och hur politiska reformer kan bidra till att ta utvecklingen framåt. Kanske viktigast, ger det inspiration till att forma egna idéer.

Det föreslagna upplägget är enkelt. Först läser ni rapporten och sedan möts ni för en diskussion, digitalt eller i en möteslokal.

Om det är möjligt föreslås att ni ses vid tre träffar, för att fördjupa er i olika perspektiv och teman.

Det går också bra att använda studiematerialet på andra sätt, för en motionsverksdag, temadag eller som en del i en längre utbildning. Självfallet kan ni ändra ordningen för träffarna, lägga till egna övningar eller fördjupa er mer i någon av delarna.

Materialet är framtaget för att passa både mindre och större grupper och kräver inga särskilda förkunskaper. Det viktigaste är att alla deltagare känner sig trygga att dela sina tankar och lyssna på varandra, även om åsikterna går isär. Genom att skapa en öppen och nyfiken samtalsmiljö ökar chansen att alla får ut så mycket som möjligt av diskussionerna.

Förhoppningen är att studiematerialet stärker er kunskap och förståelse av jämställdhet och jämställdhetspolitik. Men kanske ännu mer, att ni inspireras till att tänka kreativt kring förslag som för jämställdheten framåt.

Kort om Jämställdhetsinstitutet och rapporten

“Herrarna först ...”

Jämställdhetsinstitutet är en idé- och opinionsplattform som grundades hösten 2024. Syftet med institutet är att granska och sprida kunskap om hur svensk jämställdhet mår, samt att opinionsbilda för ett jämställt Sverige – på riktigt.

Rapportens utgångspunkt är begreppet “jämlig jämställdhet”, som bygger på övertygelsen om att jämställdhet endast kan uppnås när klyftor mellan kön och mellan klasser suddas ut.

“Herrarna först – En granskning av Tidöregeringens jämställdhetspolitik” gavs ut under våren 2026. Rapporten går att beställa på Jämställdhetsinstitutets hemsida. Där finns även rapporten att läsa eller ladda ned.

Tidigare har rapporten “800 år kvar till jämställdhet?” (2024) tagits fram. Jämställdhetsinstitutet är aktiva på sociala medier och i samhällsdebatten. De föreläser runtom i landet, håller i workshops och kurser.

Introduktion till träffarna

Börja med att se till att samtliga deltagare har tillgång till rapporten “Herrarna först – en granskning av Tidöregeringens jämställdhetspolitik”. Den finns att läsa eller ladda ned från Jämställdhetsinstitutets hemsida (www.jamstalldhetsinstitutet.se).

Uppmuntra gärna till att deltagarna gör anteckningar under läsningens gång. Kanske är det något som är otydligt eller något som behöver diskuteras under träffarna? Innan ni sätter i gång när ni ses kan det vara värdefullt att gemensamt prata om förväntningar, både på materialet och på varandra som deltagare. Uppmuntra till att ställa frågor och att vara öppna för olika perspektiv – nyfikenhet och respekt är nycklar för att diskussionerna ska bli givande.

Det kan också vara bra att gemensamt bestämma hur lång tid som behövs mellan träffarna. Det kan vara bra att ha lite ”luft” efter varje gång så att ni hinner reflektera och fundera över det som diskuterades senast.

Det här studiematerialet utgår ifrån ett förslag på tre träffar, utifrån tre delområden i rapporten:

- 1) Vad är jämställdhetspolitik?
- 2) Hur har Tidöpartierna påverkat jämställdheten?
- 3) Hur kan Sverige bli mer jämställt?

För var och en av träffarna föreslås diskussionsfrågor och övningar.

Glöm inte att ni styr upplägget. Om ni inser att det behövs ändringar, är det bara att justera längs vägen. Frågor kan dyka upp med politiska utspel eller mediehandlingar som aktualiserar jämställdhet på nya sätt.

Tips på hur ni kan komma igång!

Lika viktigt är att sätta tonen för träffarna, genom att skapa trygghet och en känsla av inkludering i gruppen. Inled därför varje träff med en presentationsrunda. Här kan deltagarna dela med sig av förväntningar och förhoppningar med cirkeln. Skriv gärna ner dessa och följ upp under träffarna.

1

2

3

Sätt ramar för första träffen genom att bestämma:

- Tid
- Plats
- Praktiska detaljer som närvaro och fika.

Det kan vara bra med en tydlig struktur med återkommande rundor i början och slutet. Se också till att alla känner sig fria att ställa frågor under träffarna.

Ta kontakt med din lokala ABF-avdelning för att få hjälp att komma igång!

TRÄFF 1

Vad är jämställdhetspolitik? Spelar det någon roll vilket parti som styr för ett jämställt Sverige?

Vid den första träffen kan det vara bra att utforska själva kärnan i rapporten: politiken och dess innehåll. Det som kan göra att samhället blir mer – eller mindre – jämställt.

Diskussionsfrågor

- Rapporten beskriver målsättningen om ett jämställt samhälle, där jämlik jämställdhet blir ett verktyg för att nå dit. Fundera, reflektera och diskutera vilka grundläggande förändringar som skulle krävas i samhället för att nå det målet.
- Det är fler politikområden som påverkar jämställdheten i samhället, vilket blir tydligt i rapporten. Fundera över och diskutera vilka sådana som kan göra störst skillnad.
- I rapporten beskrivs Tidöpartiernas jämställdhetspolitik från hösten 2022. Fundera, reflektera och diskutera hur mandatperioden hade kunnat se ut om det inte hade blivit ett regeringsskifte 2022. Vilka förändringar hade vi kunnat se i stället för de som beskrivs i rapporten, enligt dig/er?

TRÄFF 1

Övning

Rapporten går igenom jämställdhetspolitiken på nationell nivå. Men även politiken på kommunal och regional nivå har stor bäring på jämställdheten i människors vardag. Regionpolitiken ansvarar exempelvis för sjukvård och kollektivtrafik, medan kommunpolitiken har hand om skola, äldreomsorg och kultur.

- Dela in deltagarna i tre grupper där varje grupp har ansvar för att göra Sverige mer jämställt på nationell, respektive regional och kommunal nivå. Använd gärna blädderblock eller post-it-lappar och ge grupperna i uppdrag att ta fram så många konkreta politiska förslag som möjligt under en begränsad tid (förslagsvis 10 till 15 minuter).
- När tiden är slut, ge deltagarna i uppdrag att lista och rangordna de fem viktigaste förslagen för jämställdhet på respektive nivå från ett till fem, där målsättningen är ett jämställt samhälle.
- Som ett sista steg i övningen får varje grupp presentera och argumentera för sina politiska reformer. Deltagarna som lyssnar ges därefter möjlighet att komma med nya förslag eller justeringar till de som presenterat. Efter detta får den ansvariga gruppen möjlighet att ta in och ändra sina rangordnade förslag.

Fundera till nästa gång

”Jämställdhet” är en prioriterad fråga enligt väljarna. Enligt SVT:s Valundersökning 2022 var det väljarnas sjunde viktigaste fråga och inför EU-valet 2024 var det den sjätte viktigaste. Tycker du att det stora intresset märks i den politiska debatten? Möts väljarnas efterfrågan av ett lika stort utbud från partierna?

TRÄFF 2

Hur har Tidöpartierna påverkat jämställdheten? Vad har blivit bättre och vad har blivit sämre?

Diskussionsfrågor

- Rapporten beskriver vad Tidöpartierna har gjort inom tre delområden: att kunna leva på sin inkomst, att kunna jobba ett helt arbetsliv och att kunna kombinera jobb med familjeliv. Fundera, reflektera och diskutera om vilken av dessa tre tycker som är viktigast att uppnå och varför?
- Tidöpartierna har gjort flera satsningar under mandatperioden som de själva beskriver som ”jämställdhetssatsningar”, som de menar leder till mer jämställdhet. Fundera, reflektera och diskutera: Vilka är de satsningarna och hur argumenterar de för att dessa stärker jämställdheten i samhället?

TRÄFF 2

Övning

- Dela in er i tre grupper och använd blädderblock och/eller postit-lappar. Varje grupp har ansvar för ett av de tre delområdena i rapporten: 1) att kunna leva på sin inkomst, 2) att kunna jobba ett helt arbetsliv och 3) att kunna kombinera jobb med familjeliv.
- Ge grupperna runt 15 till 20 minuter att diskutera, vilka konsekvenser (positiva och negativa) som Tidöpolitiken inom respektive delområde har resulterat i. Utgå från rapporten, men också deltagarnas kunskap i övrigt, för att så konkret som möjligt lista mellan fem och tio sådana konsekvenser.
- Ha sedan en diskussion i storgrupp där varje grupp presenterar hur diskussionerna har gått och vilka konsekvenser som de har landat i. När samtliga grupper har presenterat, diskutera om det finns gemensamma konsekvenser, det vill säga om flera politiska åtgärder under mandatperioden haft samma påverkan.
- Ha en avslutande diskussion om vad fyra år till skulle innebära för jämställdheten – utifrån de konsekvenser som har listats och diskuterats.

Fundera till nästa gång

Hur ofta pratar vi om jämställdheten som backar? Och vad har Tidöregeringen för ansvar här? Fundera över vad som gör att det på många sätt går åt fel håll utan att stora protester hörs. Och fundera över om det hade varit skillnad med en annan regering?

TRÄFF 3

Hur kan Sverige bli mer jämställt? Vilken politik och vilka reformer behövs?

Diskussionsfrågor

- Vilka jämställdhetsfrågor hoppas du kan bli aktuella i valrörelsen? Fundera, reflektera och diskutera vilka konkreta frågor som borde lyftas, för att nå ett jämställt Sverige.
- Vilka reformer som gjorts hittills har haft störst bäring på jämställdheten i Sverige? Fundera, reflektera och diskutera, ur ett historiskt perspektiv. Finns det någon sådan tidigare reform som skulle behöva göras om eller förstärkas? Vilken och hur i sådant fall?

TRÄFF 3

Övning

- Dela in deltagarna i grupper med två eller tre personer i varje grupp. Använd tre väggar (eller blädderblock), där varje vägg står för ett av de tre delområdena i rapporten: 1) att kunna leva på sin inkomst, 2) att kunna jobba ett helt arbetsliv och 3) att kunna kombinera jobb med familjeliv. Dela ut postit-lappar till varje grupp.
- Ge grupperna i uppdrag att fundera ut reformer som kan förbättra inom vart och ett av områdena under cirka 20 minuter. Var så konkreta som möjligt och blanda gärna reformer på alla politiska nivåer (nationella, regionala och kommunala). Uppmuntra till att komma med så många förslag som möjligt.
- När de är klara får alla grupper sätta sina postit-lappar på respektive vägg. Dela in deltagarna i tre större grupper där de får i uppgift att sortera postit-lapparna på varsin vägg, så att liknande förslag läggs samman i kluster om större områden (lägg till exempel "gratis barnomsorg" ihop med "mindre grupper i förskolan" och "lagstifta om förskola utanför kontorstider"). Ge dem också i uppdrag att ge varje "kluster" ett övergripande reformnamn (till exempel "stärk förskolan för en mer jämlik barnomsorg"). Detta kan ta om kring 20 minuter.
- Låt därefter varje grupp presentera sina övergripande reformer, med nedslag i mer konkreta reformdelar.
- Som ett sista steg får alla deltagare vardera tre "kryss". Detta innebär att alla får möjlighet att rösta fram de tre viktigaste reformerna (ni väljer om det ska vara övergripande reformerna/klustren eller mer konkreta) genom att sätta kryss vid någon av alla posit-lappar på de tre väggarna. Räkna samman vilka reformer som har fått flest kryss – och ni har ett resultat över vilka reformer som är viktigast för ett jämställt Sverige!

Avrundning och sammanfattning

Avsluta den sista sammankomsten med en genomgång av de förväntningar som formulerades vid det första tillfället. Genomför därefter en avslutande runda där samtliga deltagare får möjlighet att reflektera över vad de har lärt sig under träffarna och vilka konkreta insikter de tar med sig vidare.

— ”

**Beräknat på en
arbetsdag mellan
kl. 08.00 och 17.00
arbetar kvinnor oavlönat
från klockan 16.11.**

” —

Från rapporten "Herrarna först –
En granskning av Tidöregeringens jämställdhetspolitik"

Tips framåt

Efter att cirkeln är slut finns det möjlighet att fördjupa sig mer i ämnet. Här följer några tips:

”**LO:s jämställdhetsbarometer**” ges ut årligen av LO. I rapporterna som utgår ifrån begreppet ”jämlig jämställdhet redovisas statistik över hur klass och kön styr på arbetsmarknaden och i samhället i stort

”**800 år kvar till jämställdhet – En rapport om löneinkomstgapet, klass, kön och etnicitet i Sverige**” (2024) är en rapport från Jämställdhetsinstitutet. Rapporten, som också har en tillhörande studievägledning, ger kunskap om ekonomisk jämställdhet utifrån ett ”jämlig jämställdhetsperspektiv”.

”**Välfärdsgapet 2025**” är en rapport från LO som analyserar vilka resurser som krävs för att behålla välfärdens kvalitet.

Den svenska filmen ”**Så länge hjärtat slår**” (2024) bygger på en sann berättelse om vad som hände när ett vårdbiträde agerar visselblåsare under covidpandemin.

Boken ”**Feminism på riktigt**” (2022) granskar riksdagspartiernas jämställdhetspolitik. Här används samma grundläggande idéer om ”jämlig jämställdhet” som i ”800 år kvar till jämställdhet?” och även här finns ett studiematerial till.

Kvinna till Kvinna – Feministisk valkompass. Inför valet 2022 tog Kvinna till Kvinna fram en valkompass där det går att se hur man kan rösta för mer jämställdhet.

Med stöd från

